

BESLISVOORSTEL RAAD LAREN

Besluitvormend orgaan

Gemeente Laren – Gemeenteraad

Gemeentecode

Laren.

Onderwerp

Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027–2029.

Portefeuillehouder

Midden, J.G. van

Openbaar

Ja.

Korte inhoud

Door middel van de programmabegroting 2026 (incl. de meerjarenraming 2027–2029) heeft de raad inzicht in de meerjarige financiële positie en geeft de raad mandaat aan het college om binnen de gestelde kaders uitvoering te geven aan het in de programmabegroting opgenomen beleid.

Besluiten

1. De programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenraming 2027–2029 vast te stellen;
2. De in de programmabegroting geraamde opbrengsten inzake lokale heffingen uitgangspunt te laten zijn voor nog later vast te stellen tarieven voor leges en belastingen (verordeningen);
3. De volgende reserves met ingang van 2026 op te heffen;
 - Reserve gemeentelijke gebouwen;
 - Reserve verzoeken diverse scholen;
 - Reserve versnelde aanpak asfaltwegen;
 - Reserve voormalig personeel;
 - Reserve uitbesteding Larense kunst;
 - Res. comp. inkomenstenderv. Precario;
 - Reserve Maatschappelijk Steunfonds Covid-19.
4. De kredieten van de jaarschijf 2026 opgenomen in paragraaf 4.3 'Investeringsplanning 2026 – 2029' met uitzondering van de aanbesteding Raadsinformatiesysteem (RIS)" vast te stellen;

5. Af te wijken van het in de financiële verordening opgenomen afschrijvingstermijn voor de volgende investeringen;
 - Langsakker (weg) 25 jaar
 - Leemzeulder (weg) 25 jaar
 - Remiseweg–Mauvezand (weg) 25 jaar
 - Rozenlaantje (weg) 25 jaar
 - Rozenlaantje (riool) 25 jaar
 - Tafelbergweg (weg) 8 jaar
 - Tafelbergweg (riool) 8 jaar
6. De afschrijvingstermijn voor de investering “aanschaf devices Raad (en college)” op 5 jaar vast te stellen.

Aanleiding voorstel

Als onderdeel van de planning- en controlcyclus wordt de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027–2029 aangeboden.

Doel

Door middel van de programmabegroting 2026 (incl. de meerjarenraming 2027–2029) heeft de raad inzicht in de meerjarige financiële positie en geeft de raad mandaat aan het college om binnen de gestelde kaders uitvoering te geven aan het in de begroting opgenomen beleid.

Toelichting besluit (argumenten)

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2026 en de kredieten voor 2026 wordt het college gemachtigd tot uitvoering.

Met het vaststellen van de programmabegroting 2026 door de gemeenteraad wordt voldaan aan de regelgeving in de Gemeentewet en het hierin opgenomen budgetrecht van de raad. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van de vaststelling van het begrotingsjaar 2026 het college machtigt tot uitvoering. Dit begrotingsjaar is daarmee tevens de basis voor de bedrijfsvoering en voor de verantwoording.

Ultimo 2025 worden er verordeningen aangeboden waarbij de basis van het tarief wordt gelegd in de begroting 2026.

Jaarlijks worden er voor de heffingen en rechten verordeningen vastgesteld met daarin de tarieven. De tarieven voor 2026 worden gebaseerd op de uitgangspunten zoals opgenomen in de programmabegroting 2026. De verordening worden in december 2025 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Opheffen reserves

Met ingang van 1 januari 2026 gaan de BEL gemeenten en de BEL Combinatie over op een nieuw financieel systeem. De voorliggende programmabegroting 2026 vormt de basis waarmee de cijfers worden ingelezen. De 7 reserves die worden opgeheven hebben op het moment geen saldo en zijn al geruime tijd niet in gebruik. Door de reserves met ingang van 2026 op te heffen gaan ze niet mee naar het nieuw financieel systeem. De reserves die op het moment wel een saldo hebben worden bij de jaarrekening 2025 beoordeeld en bij opheffing voorgelegd aan de raad.

Conform onze financiële verordening

Zoals opgenomen in onze financiële verordening geeft de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd. Voor de aanbesteding Raadsinformatiesysteem (RIS) zal een apart investeringsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Daarnaast stellen we voor om de aanschaf van laptops (devices raad en college) een afschrijvingstermijn voor van 5 jaar. Dit in aansluiting met de financiële verordening van de BEL Combinatie. In de financiële verordening van de gemeente Laren is geen afschrijvingstermijn opgenomen voor automatisering en software.

Tot slot wordt er voor 7 investeringen in de openbare ruimte afgeweken van de financiële verordening, omdat het voor deze investeringen geen aanleg/reconstructie (wat opgenomen is in de financiële verordening) betreft, maar herstraten. De verwachte levensduur van herstraten is 25 jaar i.p.v. 40 jaar. De wegbeheerder heeft voor de levensduur een reële raming gemaakt.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

Gemeentewet

Financiële verordening

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

In de programmabegroting 2026 zijn de financiële effecten uit de programmabegroting 2026 van de BEL combinatie verwerkt. In het BEL-bestuur (september 2025) is besloten om de reeds vastgestelde programmabegroting 2026 van de BEL Combinatie aan te passen en de bijdrage voor alle drie BEL gemeenten naar beneden bij te stellen. Voor Laren daalt de bijdrage in 2026 naar 10,6 miljoen euro. In hoofdstuk 3.6 is de daling nader toegelicht.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

De begroting 2026 heeft een nadelig saldo van circa 0,692 miljoen euro. Dit resultaat is een optelling van de huidige meerjarenbegroting zoals opgenomen in de programmabegroting 2025 (1,11 miljoen negatief), de effecten van het collegeprogramma en tot slot de nieuwe mutaties die zijn toegelicht in dit nieuwe begrotingsdocument. Het negatieve saldo 2026 komt hoofdzakelijk door de forse incidentele kostentoeename. Deze incidentele posten hebben echter geen invloed op het structurele begrotingssaldo. In onderstaand overzicht is het meerjarenperspectief weergegeven. Voor volledigheid verwijzen we naar de programmabegroting 2026 die als bijlage is toegevoegd.

Meerjarenperspectief 2026-2029*	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Meerjarenbegroting 2025-2028	1.111.788	792.326	640.711	640.711
Meicirculaire 2025	-1.592.000	-1.373.000	-1.212.000	-1.407.000
Ontwikkelingen 2026 - 2029	1.172.325	571.495	379.563	484.726
Meerjarenperspectief 2026-2029	692.113	-9.179	-191.726	-281.563

(-) bedragen betreffen in bovenstaand overzicht een voordeel/toename

Structureel en reëel evenwicht

De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is en kan hiervan afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). De begrotingsjaren 2026–2029 zijn structureel sluitend.

Berekening structureel begrotingssaldo	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Geraamd resultaat (na mutatie reserves)	692.113	-9.179	-191.726	-281.563
Incidentele lasten (-/-)	-1.218.168	-126.000	-32.080	-
Incidentele baten (+)	-	-	-	-
Incidentele toevoegingen reserves (-/-)	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen reserves (+)	26.500	14.181	-	-
Structureel saldo begroting	-499.555	-120.998	-223.806	-281.563
Structureel evenwicht?	Ja	Ja	Ja	Ja

Begrotingswijziging nodig?

Ja, in begroting gemeente

Uitvoering

Met het vaststellen van de programmabegroting 2026 wordt het college gemachtigd binnen de daarin aangegeven kaders tot uitvoering over te gaan van de te realiseren doelen.

Communicatie

Na vaststelling van de programmabegroting 2026 door de gemeenteraad wordt deze in het kader van het financieel toezicht toegezonden aan de gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland.

Bijlagen

Concept raadsbesluit programmabegroting 2026 – 2029;

1. Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Steller

B. Balouah(bbalo).

Registratiedatum

19 september 2025